

โรงเรียนหนองตูมวิทยา อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ปลายภาค

รายวิชา ภาษาไทย5 รหัสวิชา ท33101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567

คำชี้แจง

- แบบทดสอบชุดนี้ มีจำนวนทั้งหมด 7 หน้า แบ่งออกเป็น 2 ตอน
ตอนที่ 1 ข้อสอบปรนัยแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 49 ข้อ คะแนนเต็ม 20 คะแนน
ตอนที่ 2 ข้อสอบอัตนัยแบบเขียนตอบ จำนวน 1 ข้อ คะแนนเต็ม 10 คะแนน
- เวลาในการทำแบบทดสอบ จำนวน 60 นาที
- ห้ามขีดเขียน หรือทำเครื่องหมายใด ๆ ลงในแบบทดสอบเป็นอันขาด และห้ามทำการทุจริตด้วยวิธีการต่าง ๆ
ถ้ากรรมการคุมสอบจับได้จะถูก ปรับตก ในรายวิชานี้
- ห้ามนำแบบทดสอบออกนอกห้องสอบก่อนได้รับอนุญาต และเมื่อตอบแบบทดสอบเสร็จเรียบร้อยแล้ว
ให้ส่งแบบทดสอบคืนแก่กรรมการคุมสอบ
- ห้ามใช้เครื่องคำนวณใด ๆ ทั้งสิ้น

ผู้ตรวจทาน

ลงชื่อ

ครูผู้สอน

(นางสาวพาณิภัค จันทะคุณ)

ลงชื่อ

หัวหน้ากลุ่มสาระภาษาไทย

(นางวิลาวัณย์ น้อยเงิน)

ลงชื่อ

หัวหน้างานวัดผล

(นางสาวราตรี ทองอ่อน)

ลงชื่อ

หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการ

(นายไกรสร พรหมลา)

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ภาคเรียนที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6...

รายวิชา ภาษาไทย 5 (ท33101) จำนวน 50 ข้อ คะแนนเต็ม 30 คะแนน เวลา 60 นาที

คำชี้แจง แบบทดสอบมีจำนวน 7 หน้า แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 49 ข้อ คะแนนเต็ม 20 คะแนน

ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบอัตนัย ชนิดเขียนตอบ จำนวน 1 ข้อ คะแนนเต็ม 10 คะแนน

ตัวชี้วัด

ท1.1 ม.4-6/2 ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน (ข้อที่ 37, 38, 39)

ท4.1 ม.4-6/1 อธิบายธรรมชาติของภาษา พลังของภาษา และลักษณะของภาษา (ข้อที่ 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36)

ท4.1 ม.4-6/2 ใช้คำและกลุ่มคำสร้างประโยคตรงตามวัตถุประสงค์ (ข้อที่ 11, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17)

ท4.1 ม.4-6/3 ใช้ภาษาเหมาะสมแก่โอกาส กาลเทศะ และบุคคล รวมทั้งคำราชาศัพท์อย่างเหมาะสม (ข้อที่ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10)

ท4.1 ม.4-6/6 อธิบายและวิเคราะห์หลักการสร้างคำในภาษาไทย (ข้อที่ 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 40)

ท5.1 ม.4-6/1 วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น (ข้อที่ 25, 26)

ท5.1 ม.4-6/3 วิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีและวรรณกรรมในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ (ข้อที่ 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49)

ท5.1 ม.4-6/4 สังเคราะห์ข้อคิดจากวรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง วิเคราะห์วิถีไทย และคุณค่าจากวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน (ข้อที่ 50)

ตอนที่ 1 คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด หรือเหมาะสมที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. “ถ้าว่างก็ต้องนอนเสียให้เต็มอ้อม จะได้กระปรี้กระเปร่าตลอดวัน” ข้อความดังกล่าวเป็นภาษาประเภทใด

1. ภาษาสนทนา 2. ภาษาระดับกันเอง 3. ภาษาระดับทางการ 4. ภาษาระดับกึ่งทางการ

2. ข้อใดเหมาะสำหรับใช้เป็นภาษาพูด

1. โปรดขับชั้รถยนต์ด้วยความระมัดระวัง
2. ตกลงตามนี้ พรุ่งนี้ช่วงเที่ยงเราไปเจอกันที่ตลาด
3. การคมนาคมขนส่งของประเทศพัฒนาไปอย่างต่อเนื่อง
4. สภาพอากาศช่วยนี้แปรปรวน ผู้โดยสาร โปรดรัดเข็มขัดนิรภัย

3. ข้อใดใช้ภาษาระดับทางการ

1. หวายนดินเป็นที่นิยมกันมาก
2. โทรศัพท์ช่องเจ็ดสี่มีรายการใหม่หลายรายการ

3. การจราจรในท่าอากาศยานตอนเมืองคับคั่งมาก
4. สถานีตำรวจตอนเมืองอยู่ใกล้กับสถานีรถไฟตอนเมือง
4. ข้อใดเหมาะกับการใช้ภาษาทางการ
 1. นิทานพื้นบ้าน 2. ใบปลิวโฆษณา 3. จดหมายถึงเพื่อน 4. หนังสือสารานุกรมไทย
5. ข้อใดไม่มีคำสรรพนามราชาศัพท์ประเภทขานรับ
 1. ข้าพระพุทธเจ้าเป็นผู้ดำเนินการเอง พระพุทธเจ้าข้า
 2. ใต้ฝ่าพระบาทจะเสด็จตลาดนัดยามเช้าวันไหนกระหม่อม
 3. ขอเดชะ ข้าพระพุทธเจ้าขอเบิกตัวผู้ทูลเกล้าฯถวายเงินดังนี้
 4. พระอาญาไม่พินเกล้าฯข้าพระพุทธเจ้าจำต้องกราบทูลในสิ่งที่ไม่บังควร พระพุทธเจ้าข้า
6. ข้อใดมีสรรพนามราชาศัพท์ครบทั้ง 3 ชนิด คือ สรรพนามบุรุษที่ 1 , 2 และคำขานรับ
 1. เกล้ากระหม่อมฉัน หม่อมฉัน เพคะ 2. กระหม่อม เกล้ากระหม่อม เพคะ
 3. ใต้ฝ่าพระบาท หม่อมเจ้า ข้าพระพุทธเจ้า 4. ข้าพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าข้า ฝ่าพระบาท
7. สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี.....นำ.....ทั้งสองไปเข้าเฝ้า
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯและสมเด็จพระนางเจ้าสุทิดา พัชรสุธาพิมลลักษณ พระบรมราชินี” ควรเติมคำใด
 1. เสด็จ ฯ พระอาคันตุกะ 2. ทรงดำเนิน , พระราชอาคันตุกะ
 3. ทรงพระดำเนิน , พระราชอาคันตุกะ 4. เสด็จพระดำเนิน , พระอาคันตุกะ
8. “นายกสมาคมฯ แห่งประเทศไทย.....เงินรายได้จากการแสดงดนตรี เพื่อเสด็จฯ เป็นพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย”
ควรเติมข้อความใดลงช่องว่าง
 1. พระราชทาน 2. พระราชถวาย 3. ทูลเกล้าฯถวาย 4. น้อมเกล้าฯ ถวาย
9. ข้อใดกล่าวถึงคำราชาศัพท์ได้ถูกต้องที่สุด
 1. ข้อความที่ใช้กับพระราชวงศ์ 2. ถ้อยคำที่ใช้กับพระมหากษัตริย์
 3. คำสุภาพที่ใช้ยกย่องบุคคลในสังคม 4. ภาษาที่ใช้เหมาะสมกับฐานะของบุคคล

10. ข้อใดใช้คำราชาศัพท์ผิด

1. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯมีพระบรมราชโองการ.....
2. สมเด็จพระนางเจ้าสุทิดา พัชรสุธาพิมลลักษณ พระบรมราชินี ทรงมีพระราชปฏิสันถารกับราษฎร
3. พระราชวรพงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี กรมหมื่นสุทธนารีนาถ ทรงพระราชทานเครื่องนุ่งห่มแก่ราษฎร
4. สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จโดยประทับเครื่องบินพระที่นั่งสายการบินไทย

11. หนังสือเล่มนี้มี.....ความรู้ที่น่าสนใจมาก

1. เกร็ด 2. เก๋จ 3. เกล็ด 4. เกร็จ

12. เขาไม่ยอม.....ง่ายๆหรอก คงหาทางแก้ไขไปต่อจนได้

1. จนตรอก 2. จนแต้ม 3. จนมุม 4. จนใจ

13. ชาวบ้านผู้ได้รับผลกระทบจากเขื่อนลำตะคองต่อสู้เพื่อ.....พื้นที่ดินทำกินของตน

1. คุ่มครอง 2. ป้องกัน 3. สงวน 4. ปกป้อง

14. เขาแสดงอาการ.....มากที่เจ้านายไม่อนุญาตให้ลางาน จึงไปพบเจ้านายเพื่อสอบถามสาเหตุ

1. ซ้องใจ 2. ซัดใจ 3. ซัดเคื่อง 4. ซัดขวาง

15. ไม่ว่าใครจะพูดเรื่องใด เธอก็มักจะ อยู่ร่ำไป

1. ซัดซา 2. ซัดคอ 3. ซัดขวาง 4. ซัดแย้ง

16. เขาไปอำเภอเพื่อเขียนคำร้อง.....นายอำเภอ เพื่อขอจดทะเบียนสมรส

1. ยื่นแก่ 2. ยื่นต่อ 3. เสนอแนะ 4. เสนอต่อ

17. คนที่ทำอะไรไม่เป็นชิ้นเป็นอัน เรียกคนประเภทนี้ว่าคน.....

1. รวนเร 2. โลเล 3. เหลาะแหละ 4. เหลวไหล

18. เขาเลิกสูบบุหรี่ได้เพราะเป็นคนมีจิตใจ.....จึงสามารถเอาชนะใจตนเองได้

1. แข็งแกร่ง 2. ทรหด 3. เข้มแข็ง 4. เด็ดเดี่ยว

19. คุณปู่.....ขึ้นมากที่เดียวหลังจากได้รับประทานรังนก

1. กระชุ่มกระชวย 2. กระฉับกระเฉง 3. ทะมัดทะแมง 4. กระวีกระวาด

20. ข้อใดใช้คำถูกต้องตรงตามความหมาย

1. เรืองอนเขาจนเกินเลย 2. เขาปกมะพร้าวมากจนเกินแคง
3. เขาทำงานได้ปริมาณเกินหน้ากว่าทุกครั้ง 4. น้องสาวของฉันทำงานหนักจนเกินตัว

21. ข้อใดไม่ปรากฏคำสมาสแบบสนธิ

1. เดือนธันวาคมเป็นเดือนที่ฉันชอบที่สุด
2. สงสัยวันนี้อุณภูมิเธอไม่ปกติเพราะเธอเดือดแต่เช้า
3. เราควรสวมหมวกนิรภัยทุกครั้งที่เราขึ้นจักรยานยนต์
4. จังหวัดสุโขทัยของเรานี้ดีในน้ำมีปลาในนามีข้าวอุดมสมบูรณ์

22. ข้อใดไม่มีคำประสม

1. น้ำส้มสายชูเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีประโยชน์มากมาย
2. คราบตะกรันในหม้อหรืออุปกรณ์ในครัวจะถูกกำจัด
3. เครื่องปรุงรสอาหารที่ทุกบ้านมักมีติดครัวคือน้ำปลา
4. ประการแรกคือ ใช้สำหรับทำความสะอาดเครื่องครัว

23. ข้อใดมีคำซ้ำที่แสดงความหมายต่างจากข้ออื่น

1. ฉันไม่ชอบผ้าตาใหญ่ๆแบบนี้ 2. อยู่ดีๆมาหลายวันเลยรู้สึกเพลีย
3. ขอยืมเสื้อสวยๆใส่สักตัวเถอะ 4. ต้องตั้งใจทำการบ้านนะอย่าทำส่ง ๆ มา

24. ข้อใดเป็นคำซ้อนทุกคำ

1. ลอดช่อง พิศดู จนถึง สารบรรณ 2. เปิดเผย พุ่มพัก กรอบเค็ม อุ่มชู
3. เปรียบเทียบ พักผ่อน ฟุ้งซ่าน ชิงชัย 4. ปิดบัง เพลียงพล้า เฟื่องฟู ลบล้าง

25. คำที่ขีดเส้นใต้ในข้อใดเป็นคำสมาสแบบสนธิ

1. รัฐบาลควรส่งเสริมการพัฒนาในชุมชน
2. เขาบริจาคที่ดินไว้เป็นสาธารณประโยชน์
3. กระทรวงการคลังออกพันธบัตรออมทรัพย์
4. วันวิสาขบูชามีความเกี่ยวข้องกับพระมิ่งกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

26. ข้อใดเป็นคำประสมทุกคำ

1. รถถัง รถลาก รถบด	2. ไม้กวาด ไม้หัก ไม้เท้า
3. น้ำเขียว น้ำเชื่อม น้ำหวาน	4. ลอยแก้ว ลอยน้ำ ลอยกระทง

27. ข้อใดมีคำซ้ำ

1. ฉันเห็นเธอจะ ๆ	2. เด็ก ๆ ชอบกินขนม
3. ที่นี้มีต้นไม้ขนาดชนิด	4. ฉันจะไปในที่ ๆ ฉันชอบ

28. ข้อใดปรากฏคำสมาสแบบปกติ

1. วิทยาลัย นเรศวร	2. ราชาอุปถัมภ์ ภาคทัศน์
3. ธันวาคม นโยบาย	4. สุโขทัย จุฬาลงกรณ์

29. ข้อใดเป็นคำไทยแท้

1. วิจัย	2. อนามัย	3. เยื่อใย	4. ประชาธิปไตย

30. ข้อใดใช้ ไอ่ ผิด

1. ไส้ไม้	2. ตะไคร้	3. ไนลอน	4. เหล็กไน

31. ข้อใดใช้ อัย ผิด

1. อายุชัย	2. วิสัย	3. ทัยทาน	4. เกทภัย

32. ข้อใดใช้ ใ- ไม่ถูกต้อง

1. หลงไหลใฝ่ฝัน	2. ไกลค่ายำรุ่ง	3. จุดใต้ตำตอ	4. ใต ๆ ในโลกล้วนอนิจจัง

33. ข้อใดใช้คำที่ออกเสียง ไล- ไม่ถูกต้อง

1. ได้ฝุ่นเป็นพายุที่น่ากลัวที่สุด
2. น้องชายฉันชอบกินลำไยมาก
3. ชาวบ้านช่วยกันเรียไรเงินเพื่อทำบุญ
4. อสงไขยหมายถึงเวลาไม่สามารถนับได้

34. ข้อใดที่มีพยางค์ที่มีเสียงวรรณยุกต์ไม่ตรงกับรูปวรรณยุกต์น้อยที่สุด

1. ป่าไม่ให้ความอุดมสมบูรณ์
2. การวิ่งทำให้ร่างกายสดชื่น
3. ต้นหอมป้องกันโรคท้องผูก
4. แม่น้ำเป็นที่พึ่งของชาวบ้าน

35. ข้อความส่วนใดมีพยางค์คำตายมากที่สุด

(¹)การตรวจสอบของกรมควบคุมมลพิษ (²)อากาศในกรุงเทพฯ ส่วนใหญ่มีผลกระทบ (³)จากฝุ่นละอองที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพอย่างมาก (⁴) ดังนั้น ประชาชนที่เดินทางสัญจรในกรุงเทพฯ (⁵)ควรใส่หน้ากากอนามัยเพื่อความปลอดภัย

1. ส่วนที่ 1 (5 พยางค์)
2. ส่วนที่ 2 (4 พยางค์)
3. ส่วนที่ 3 (7 พยางค์)
4. ส่วนที่ 4 (2 พยางค์)

ใช้บทอ่านนี้ตอบคำถามข้อ 36-40

(1)ถ้าดับเตา อ.ไชยปราการ จ.เชียงใหม่ เป็นถ้ำเก่าแก่ศักดิ์สิทธิ์สำคัญมาตั้งแต่โบราณ ที่นี้เชื่อว่าเคยเป็นที่ดับขันธปริ นิพพานของ “พระปัจเจกพุทธเจ้า ๕๐๐ องค์ แล้วเหล่าพรหมเทวดาก็มาช่วยกันถวายเป็นเพลิง ทำให้ไฟพิภพไหม้ลึก ๑,๐๐๐ วา กว้าง ๑๐๐ วา เหล่าพญานาคปรารถนามีส่วนร่วมกุศลนี้จึงนำน้ำมาดับไฟจนเหลือเถา ทำให้ถ้ำนี้ถูกเรียกว่า “ถ้ำดับเถา” พอมาถึงปัจจุบันก็เพี้ยนมาเป็น “ถ้ำดับเตา” และที่นี้ก็ยังเป็นสถานที่เชื่อว่าในสมัย(5)พระพุทธกัสปสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้มีพระสงฆ์มาพักภายในถ้ำ แล้วสาธยายพระอภิธรรมเพื่อทบทวนมนต์ จนเหล่าค่างว ๕๐๐ ตัว พวกมันมาฟังการสาธยาย เมื่อค่างวตายก็ไปเกิดในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ จากอานิสงส์แห่งการได้ฟังบทสวดนั้น แม้จะฟังไม่เข้าใจความหมาย แต่จิตเป็นกุศลไปกับบทธรรมและเสียงสาธยายนั้น (8)พอมาถึงสมัยพุทธกาลปัจจุบัน ค่างวเหล่านั้นก็มาเกิดเป็นคน ได้ฟังพระอภิธรรมจากพระสารีบุตร ท่านทั้งหมดก็บรรลุอรหัตผล อีกทั้งถ้ำแห่งนี้ สมเด็จพระเอกาทศรถ พระอนุชาของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช เคยนำทัพมาพักที่ถ้ำดับเตา และพระองค์ก็ทรงมีพระราชศรัทธา สร้างพระเจ้าตนหลวงองค์ใหญ่ พร้อมทั้งพระพุทธ(11)ปรินิพพานไว้ภายในถ้ำ เพื่อถวายเป็นพุทธบูชาอีกด้วย

๑. พระปัจเจกพระพุทธเจ้าเป็นพระพุทธเจ้าประเภทหนึ่งที่ตรัสรู้เฉพาะตัว มิได้ประกาศพระพุทธศาสนา

36. จากบทอ่านนี้ข้อใดกล่าวถึงลักษณะทางธรรมชาติของภาษาได้ถูกต้อง

1. ภาษามีการเปลี่ยนแปลงทั้งเสียงและความหมาย
2. การที่ภาษาเกิดการเปลี่ยนแปลงเนื่องจากสภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไป
3. ภาษาที่มีกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์มากเกินไปมักจะเป็นภาษาที่ตายจากสังคมมนุษย์แล้ว
4. ผิดทุกข้อ

37. ข้อใดเป็นเจตนาของผู้เขียนบทอ่านข้างต้น

1. สั่งสอน 2. ให้ข้อคิด 3. ให้ความรู้ 4. อธิบายที่มีของคำ

38. จากบทอ่านข้างต้นข้อใดไม่สามารถอนุมานได้

1. พญานาคมีจิตเป็นกุศล
2. ช่วงเวลาดังกล่าวยังไม่มีพระสาวกของพระพุทธเจ้า
3. พรหมและเทวดาต่างปรารถนาเป็นพระปัจเจกพุทธเจ้า
4. สัตว์เดรัจฉานสามารถบรรลุรรคผลเป็นพระอรหันต์ได้

39. บุคคลหรือหน่วยงานใดน่าจะได้รับประโยชน์จากบทอ่านนี้มากที่สุด

1. พุทธศาสนิกชน 2. สถาบันการศึกษา
3. สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ 4. สำนักงานการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่

40. ข้อความบรรทัดที่ 8-11 บรรทัดใดปรากฏคำสมาสแบบสนธิ

1. บรรทัดที่ 8 2. บรรทัดที่ 9 3. บรรทัดที่ 10 4. บรรทัดที่ 11

41. ข้อใดแสดงอารมณ์ของตัวละครแตกต่างจากข้ออื่น

1. อัดอึดอัดด้วยจิตใจ เมื่อไรจะวันจะลับหล้า
2. ยิ่งคิดเดือดดาลทะยานใจ ฉวยได้กระดานชนวนมา
3. วันทองฟังถามให้คร้ามครั่น บังคมคัลประนมก้มเศศ
4. ลูกขึ้นถกเขมรร้องเอนไป ทุดอ้ายไพรชี้ครอกหลอกผู้ตี

ใช้บทอ่านนี้ตอบคำถามข้อ42

นางกอดจูบลูบหลังแล้วสั่งสอน	อำนวยพรพลายน้อยละห้อยให้
พ่อไปตีศรีสวัสดิ์กำจัดภัย	จนเติบโตใหญ่ยิ่งยวดได้บวชเรียน
ลูกผู้ขายลายมือนั้นคือยศ	เจ้าจงอดส่ำทำสมำเสมียน
แล้วพาลูกออกมาข้างท่าเกวียน	จะจากเจียนใจขาดอนาใจ

42. ข้อใดไม่สามารถอนุมานได้จากคำประพันธ์ข้างต้น

1. ตัวละครมีอารมณ์โศกเศร้า 2. ตัวละครหนีภัยสงคราม
3. ตัวละครมีความเชื่อมั่นว่าลูกจะปลอดภัย 4. การเดินทางครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อไปศึกษาต่อ

ใช้บทอ่านนี้ตอบคำถามข้อ 43

1) ที่นี่จะกล่าวเรื่องเมืองสุพรรณ	2) ยามสงครามผู้คนนั้นก็พร้อมหน้า
3) จะทำบุญให้ทานการศรัทธา	4) ต่างมาที่วัดป่าเลไลยก์
5) หญิงชายน้อยใหญ่ไปแออัด	6) ขนทรายเข้าวัดอยู่ชักรั้ว

43. คำประพันธ์วรรคใดมีทั้งสัมผัสสระและสัมผัสพยัญชนะ

1. วรรคที่ 3 และวรรคที่ 4	2. วรรคที่ 5 และวรรคที่ 6
3. วรรคที่ 2 และวรรคที่ 3	4. วรรคที่ 4 และวรรคที่ 5

44. ข้อใดมีจินตภาพด้านแสงและการเคลื่อนไหว

1. ยังมีนกตะกุ่มหัวเหม่	บินเตร่เร่มาแต่ป่าใหญ่
2. ว่าช่างพลายตายกลิ้งตลิ่งชัน	พองขึ้นหวั่นเน่าโหลงไป
3. ครั้นถึงจึงยื่นแหวนให้	นางรับแหวนไว้ด้วยหรรษา
4. แสงเพชรส่องวาบปลาบเข้าตา	ตื่นผวาคว่าท้าวปลุกผัวปล้น

45. ข้อใดใช้โวหารภาพพจน์

1. วันนั้นแพูกูเมื่อดำน้ำ	ก็กริ้วข้าจะฆ่าให้เป็นผี
2. พรุ่งนี้พี่จะแกะเสียดฝืน	ทำมึงสิ่งชั่วให้เป็นผู้สุข
3. อาลัยเจ้าเท่าดวงชีวิตพี่	คิดจะหนีไปตามเอาเจ้ากลับ
4. ให้ลูกคลายอารมณ์ได้ชมเชย	เหมือนเมื่อครั้งแม่เคยเลี้ยงลูกมา

46. ข้อใดใช้คำถามเชิงวาทีศิลป์

1. ครั้นกูขัดใจให้จำจง	ตัวของมึงไปอยู่แห่งไร
2. มึงหนีมันมาหรือว่าไร	ฤว่าใครไปรับเอามึงมา
3. ก็ช้านานประมาณได้สับแปดปี	ครั้งนี้ทำไมมึงจึงมาได้
4. มันเคี้ยวเหี้ยทำเป็นอย่างไรกัน	อีวันทองคนเดียวไม่รู้แล้ว

47. ข้อใดใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ

1. ผู้คนเจียบสำเนียงเสียงกรน	มาจนถึงเรือนเจ้าขุนช้าง
2. จะร้องโยโยใจผู้ร้ายมา	สนทนาด้วยลูกอย่าตกใจ

3. อะไรแม่แสร้งทั้งห้องนอน ลูกร้อนรำคาญใจจึงมาหา
4. ว่าแล้วปิดบานหน้าต่างผาง ขุนช้างเดือดดาลทะยานไล่

ใช้คำประพันธ์นี้ตอบคำถามข้อ48-49

ตัวน้อยน้อยลูกลอยระย้าตี	ตั้งแต่นี้จะไปชมต้นไม้ใหญ่
จะทิ้งเรือนไปร้านอยู่กลางไพร	ยุ่งร้านรินโรจะตอมกาย
รากไม้จะต่างหมอนนอนอนาถ	ดาวดาซจะต่างได้นำใจหาย
ลงบันไดใจเจียนจะขาดตาย	น้ำตาตกกระจายพรังพรายลง

48. คำประพันธ์ข้างต้นแสดงอารมณ์ใดเด่นชัดที่สุด

1. จุนงสงสัย	2. อาลัยอาวรณ์
3. สะดุ้งหวาดกลัว	4. ประหวั่นพรันใจ

49. ตัวละครกำลังกระทำสิ่งใด

1. ชมนกชมไม้	2. ชมดาวชมเดือน	3. บูชาผีบ้านผีเรือน	4. เดินทางจากบ้านเดิม

ตอนที่ 2 คำชี้แจงให้นักเรียนเขียนอธิบายคำตอบลงในกระดาษคำตอบให้ถูกต้อง

ตัวชี้วัด

ท5.1 ม.4-6/4 สังเคราะห์ข้อคิดจากวรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง วิเคราะห์วิถีไทย และคุณค่าจากวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน

ประโยคที่ว่า "ไปไม่กลับ หลับไม่ตื่น ฟันไม่มี หนีไม่พ้น" คนส่วนมาก รวมทั้งเรด้วยก็จะเข้าใจว่า
พระท่านบอกให้ปลงว่า

ไปไม่กลับ ก็ = ตาย

หลับไม่ตื่น ก็ = ตาย

ฟันไม่มี ก็ = ตาย

หนีไม่พ้น ก็ = ตาย ใช่ไหม?

แต่พระท่านแสดงธรรมว่าเราท่านทั้งหลายเข้าใจความหมายผิดหมดเลย เราควรจะทำความเข้าใจเสียใหม่
ให้ถูกต้อง จะได้ไปสอนลูกหลานให้เข้าใจ ดังนี้

"ไปไม่กลับ" หมายถึง 'กาลเวลา' ที่หมุนผ่านไป ไม่มีวันหวนกลับ อดีตล่วงไปแล้ว เหลือแต่ปัจจุบัน ควรใช้เวลาสร้างแต่
ความดีให้คุ้มค่า

"หลับไม่ตื่น" หมายถึง คนที่ยังหลงอยู่กับ 'โมหะ' ความหลงใน 'กิเลส' สร้างแต่บาปกรรม ไม่ยอมทำความดี เหมือนคน
ที่หลับใหล ไม่ยอมตื่นรับรู้ตามความจริง

"ฟันไม่มี" หมายถึง 'สังขาร' ของเราที่ร่วงโรยไป ในแต่ละวัน ไม่สามารถย้อนคืนความหนุ่มความสาวได้

"หนีไม่พ้น" หมายถึง 'กรรม' ที่เราสร้างมาในแต่ละวัน ไม่มีวันที่เราจะหนีกรรมนั้นพ้น

สรุปว่า ท่านบอกให้เรา

ไม่ประมาทใน 'กาลเวลา'

ไม่ประมาทใน 'กิเลส'

ไม่ประมาทใน 'สังขาร' ที่ล่วงไป

ไม่ประมาทใน 'การสร้างบุญกุศล'

"ท่านจิตโต"

จงพิจารณาบทอ่านที่กำหนดให้แล้วตอบคำถาม

50. จงเลือกข้อธรรมะ 1 ข้อ (กาลเวลา , กิเลส , สังขารที่ล่วงไป และการสร้างบุญกุศล) เขียนอธิบายการประยุกต์ใช้ข้อคิดที่
นำไปใช้ได้จริง (5 บรรทัด 5 คะแนน)

ธรรมะหัวข้อ.....
.....
.....
.....
.....
.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....